

JAZZ, BEAT, ALLE DISSE ANDRE TING

- om Musikloven

af Annemette Jensen og Inger Langgaard

Musikloven - dette ord har svirret i luften en hel del gange i løbet af det forgangne forår; også på tryk er man ofte stødt på det, især i avisdebatten om den rytmiske musiks vilkår i dagens Danmark. Mon ikke mange, der har fulgt med i debatten, hvor en masse tal og paragraffer ofte er blevet slynget ud, til tider har savnet en eller anden form for kontant viden om Musikloven og musikbevillinger i øvrigt for overhovedet at kunne tage stilling i debatten. Dette er i hvert fald grunden til, at vi selv har ønsket at beskæftige os lidt nærmere med emnet.

I et temanummer, der beskæftiger sig med "Musikeres levevilkår i Danmark" - og specielt de rytmiske musikere - må det være relevant at se lidt nærmere på Musikloven og på, hvad det offentlige egentlig gør for at skabe rimelige levevilkår; relevant både for at oplyse om og redegøre for Musikloven og hvilke muligheder, den gi'r for at opnå støtte, og samtidig for at gøre status op til en lovrevision. Forslag til revision af loven skal nemlig fremsættes i folketinget senest i folketingsåret 1980/81.

Hvordan opstod egentlig denne musiklov?

I årene 1935 til 1971 var Musikrådet under Dansk

Tonekunstnerforening ministeriets rådgiver i musikspørgsmål. I 1957 oprettede undervisningsministeriet sideløbende hermed Musikkommissionen, der fik til opgave at undersøge den danske musikopdragelse og det danske musiklivs vilkår. Musikrådet under Dansk Tonekunstnerforening har gennem årene udført rådgivende arbejde, ligesom Musikkommissionen har ydet sagkyndig bistand. Imidlertid fandt ministeriet for kulturelle anliggender, at musiklivets struktur havde undergået så væsentlige forandringer, at de hidtidige rådgivende organer næppe længere var repræsentative for dansk musikliv, hvorfor ministeriet oprettede Statens Musikråd. Samtidig blev Musikkommissionen ophævet.

Dette musikråds opgave var, "at undersøge de væsentlige problemer inden for dansk musikliv og at fremkomme med forslag til løsningen af disse med angivelse af, hvilke økonomiske konsekvenser, der måtte være forbundet hermed".

Dette mandede ud i en kortlægning af dansk musikliv, og i juni 1973 var et forslag til lov om musik udarbejdet. Grundsynspunktet for loven var, at musik ikke er nogen luksus, men et naturligt behov for alle, både udøvere og lyttere. Meningen var, at give alle mennesker mulighed for at kende til forskellig slags musik.

1. oktober 1976 trådte loven så i kraft for en gyldighedsperiode af 4 år. Samtidig nedsattes Statens Musikråd nr. 2 for en 3-årig periode til at forvalte den nye lov, dvs. at det nuværende musikråd afgår i september 1979, og at loven skal revideres senest i folketingsåret 1980/81.

AFTRYK AF LOVEN

Lov om musik.

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:
Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

Kapitel 1.

Statens musikråd og amtsmusikudvalg.

§ 1. Statens musikråd har til opgave at virke til fremme af musiklivet i Danmark. Musikrådet skal rådgive og bistå offentlige myndigheder og institutioner i sager angående musikforhold. Ministeren for kulturelle anliggender skal indhente indstilling fra statens musikråd om anvendelse af midler efter §§ 3 og 7.

Stk. 2. Rådet kan på eget initiativ behandle spørgsmål vedrørende dansk musikliv og fremsætte erklæringer herom.

§ 2. Hvert amtsråd kan nedsætte et amtsmusikudvalg til fremme af musiklivet i amtet.

Stk. 2. Udvalget medvirker til at samordne den musikalske virksomhed i amtet og afgiver indstilling til amtsrådet og statens musikråd om støtte efter §§ 3 og 7.

Kapitel 2.

Støtteområder.

§ 3. Ministeren for kulturelle anliggender kan yde støtte til musikformål, herunder særligt til:

- 1) driften af musikskoler og sammenslutninger af sådanne,
- 2) kunstnerisk arbejdende amatørkor, amatørorkestre og -ensembler og til deres organisationer,

- 3) musikforeninger og de for sådanne gældende abonnementsordninger samt til organisationer af publikum,
- 4) orkestre som nævnt i §§ 4 og 7,
- 5) orkestre, der ikke omfattes af §§ 4 og 7, samt kor og ensembler,
- 6) koncertvirksomhed og i særlige tilfælde musikdramatisk virksomhed,
- 7) videreuddannelse af musikere og andre med tilknytning til musikkens område,
- 8) udgivelse og udbredelse af noder, fonogrammer og publikationer om musik,
- 9) arkivering af dansk musik samt til dokumentations- og informationsvirksomhed,
- 10) indretning og forbedring af lokaler til koncertvirksomhed m.m., herunder til anskaffelse af teknisk udstyr og instrumenter samt i særlige tilfælde til driften af sådanne lokaler.

Stk. 2. Støtte efter stk. 1 skal tilgodeses både ældre, nye og hidtil ukendte genrer og former for musik.

Stk. 3. Støtten kan ydes som tilskud, garanti eller lån.

Kapitel 3.

Landsdelsorkestre m.v.

§ 4. Århus Byorkestre, Ålborg Byorkestre, Odense Byorkestre, Sønderjyllands Symfoniorkestre og Sjællands Symfoniorkestre skal som landsdelsorkestre medvirke til fremme af musiklivet i landsdelen.

Stk. 2. Det er en betingelse for at opnå støtte efter § 5:

- 1) at det er orkestrets hovedopgave at afholde orkesterkoncerter omfattende et alsidigt repertoire af såvel ældre som nyere musikalske værker med særlig hensyntagen til værker af danske komponister,
- 2) at orkestret består af fast engagerede helårsbeskæftigede musikere og har en sådan størrelse og sammensætning, at grundlaget for fremførelse af det i 1) nævnte repertoire på kunstnerisk forsvarelig måde er til stede,
- 3) at orkestret i et rimeligt og kunstnerisk forsvarligt omfang er til rådighed for ballet- og musikdramatiske forestillinger og for det stedlige musikonservatorium som professionelt studieorkester, og
- 4) at orkestret søger sine opgaver løst i samarbejde med de øvrige landsdelsorkestre og med andre musikinstitutioner.

§ 5. Underskuddet ved driften af landsdelsorkestrene dækkes med 50 pct. af staten under forudsætning af, at resten dækkes fra kommunal eller amtskommunal side. For så vidt angår Sønderjyllands Symfoniorkestret, udgør statens andel 75 pct. For Sjællands Symfoniorkestres vedkommende dækkes den amtskommunale og kommunale andel af amtskommuner øst for Store Bølt og Københavns og Frederiksberg kommuner.

Stk. 2. Forskud til dækning af driftsudgifterne kan udbetales i henhold til det af vedkommende kommuner og amtskommuner godkendte budget for orkestrets virksomhed i løbet af det regnskabsår, for hvilket det er beregnet. Endelig regulering finder sted efter regnskabsårets udløb på grundlag af det af kommunerne og amtskommunerne godkendte regnskab.

§ 6. Landsdelsorkestrene drives som selvvejende institutioner med vedtægter, som foruden af ministeriet for kulturelle anliggender skal være godkendt af de tilskudsydende kommuner og amtskommuner. Ministeriet kan dog godkende andre ordninger.

Stk. 2. Ved hvert landsdelsorkester nedsættes et samarbejdsudvalg efter statens almindelige regler herom.

§ 7. Til andre orkestre, som i rimeligt omfang består af stedlige fagmusikere, kan ministeren for kulturelle anliggender yde tilskud til koncertvirksomhed af passende omfang, udøvet på alsidig, kunstnerisk forsvarelig måde.

Kapitel 4.

Musikrådets og amtsmusikudvalgenes organisation.

§ 8. Statens musikråd består af 9 alment sagkyndige medlemmer, der beskikkes af ministeren for kulturelle anliggender for en periode af 3 år.

Stk. 2. Repræsentantskabet som nævnt i § 9 udpeger 5 af medlemmerne. Et af disse medlemmer skal være udøvende eller skabende kunstner med særlig indsigt i samtiden musik og må ved beskikkelsen ikke være fyldt 35 år. 4 medlemmer, hvoraf et skal være repræsentant for publikum, udpeges af ministeren for kulturelle anliggender, der ligeledes udpeger rådets formand blandt dets medlemmer.

Stk. 3. Umiddelbar genbeskikkelse kan kun ske for en periode.

Stk. 4. Til musikrådet knyttes et sekretariat, hvis leder ansættes af ministeren for kulturelle anliggender.

§ 9. Til at følge musikrådets virksomhed nedsætter ministeren for kulturelle anliggender et repræsentantskab, hvori betydende institutioner, organisationer og interessegrupper inden for dansk musikliv skal være repræsenteret. Medlemmerne beskikkes for 4 år ad gangen.

§ 10. Ministeren for kulturelle anliggender fastsætter efter indstilling fra henholdsvis repræsentantskabet og statens musikråd en forretningsorden for de pågældende organer.

§ 11. De nærmere regler for amtsmusikudvalgenes sammensætning og virksomhed fastsættes af amtsrådene. Ministeren for kulturelle anliggender kan udstede vejledende retningslinjer herfor.

§ 12. Ingen kan samtidig være medlem af statens musikråd og repræsentantskabet.

Kapitel 5.

Ikrafttrædelsesbestemmelser.

§ 13. Loven har virkning fra den 1. oktober 1976, §§ 4 og 7 dog først fra den 1. januar 1977.

Stk. 2. Lov nr. 136 af 17. maj 1961 om statstilskud til orkestre uden for hovedstadsområdet samt lov nr. 169 af 27. maj 1964 om statstilskud til et landsdelsorkester for

Sjælland ophæves med virkning fra den 1. januar 1977.

§ 14. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kgl. anordning sættes i kraft i Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

§ 15. Forslag til revision af loven fremsættes for folketinget senest i folketingsåret 1980-81.

Givet på Christiansborg slot, den 10. juni 1976.

Under Vor Kongelige Hånd og Segl.

MARGRETHE R.

Niels Matthiasen.

Dette var Musikloven i sin fulde ordlyd, og denne følges af 30 sider bemærkninger, der nok er værd at kommentere.

Ifølge loven opereres der med støttemuligheder på 3 forskellige planer:

1) Statens Musikråd (SM)

som "har til opgave at virke til fremme af musiklivet i Danmark". Musikrådet gives "en central placering i dansk musikliv og pålægges et hovedansvar for dets trivsel og videre udvikling". Gennem SM kan søges støtte til musikformål af landsdækkende karakter.

2) Amtsmusikudvalgene (AMU)

der arbejder "til fremme af musiklivet i amtet" og støtte ydes gennem AMU til mere lokalt betonede musikformål inden for det pågældende amt.

3) Primærkommunerne (PK)

der støtter musikalske aktiviteter på helt lokalt plan gennem bl.a. folkeskoleloven og fritidsloven.

Der har i den tid musikloven har fungeret - ca. 3 år - hersket en del tvivl om, hvilke aktiviteter, der skulle støttes af hvilken instans, og selv om loven udtrykkelig giver udtryk for, hvilke områder, der kan støttes af SM (de 10 kategorier af støtteområder i lovens §3) bliver en stor del af ansøgningerne afslået med den begrundelse, at "staten i almindelighed kun støtter i sådanne tilfælde og i en sådan udstrækning, hvor der foreligger en særlig kommunal indsats", dette i overensstemmelse med den i musikloven tilgrundliggende decentraliseringsstanke. Dette medfører, at man ikke har mulighed for at opnå statsstøtte, hvis ens kommune afslår støtte, et princip man må ta' afstand fra, hvis man har fulgt 'Musikcafésagen', hvor Musikcaféen netop er kommet i knibe p.g.a. Københavns kommunes manglende støtte.

Hvem sidder så i disse organer, og hvordan bliver de valgt ind?

ad 1) Statens Musikråd består som før nævnt af 9 personer, hvoraf de 4 er udpeget af kulturministeren:

Kgl. kapelmester Poul Jørgensen (formand)
Musikchef ved DR Mogens Andersen
Professor i musikvidenskab Søren Sørensen
Forstander Ib Plank Larsen

og de 5 udpeget af repræsentantskabet:

Fløjtenist Johan Bentzon
Komponist Karl Åge Rasmussen
Sanger Jørgen Hvid
Bratschist Lars Grunth
Studielektor Henning Bro Rasmussen

Det er slående, hvordan disse 9 personer uden undtagelse er hentet fra det etablerede musikliv. Efter Erik Wiedemanns udtræden af musikrådet d. 1.

marts 1979 - p.g.a. MIC-sagen - har det rytmiske område ikke haft nogen egentlig repræsentant til at varetage sine interesse. At Lars Grunth for nylig i en TV-udsendelse om Musikcafésagen udtalte sig til fordel for den rytmiske musik, kan kun hilses velkommen.

For at forstå musikrådets ensidige sammensætning, må man se lidt nærmere på repræsentantskabet. - At de 4 af kulturministeren (socialdemokratisk) udpegede musikrådsmedlemmer er hentet fra det etablerede musikliv, kan vel ikke undre nogen!

Repræsentantskabet nedsættes også af kulturministeren, og "betydende institutioner, organisationer og interessegrupper inden for dansk musikliv skal være repræsenteret". De organisationer, der sidder i repræsentantskabet er:

- Dansk Komponistforening
- Dansk Revyforfatter- og Komponistforbund
- DUT og AUT
- Dansk Musiker Forbund
- Ny dansk Jazzmusikerforening
- Foreningen Musik og Lys
- Fællesrådet for udøvende kunstnere
- Dansk Kor Forbund
- Dansk Kapelmesterforening
- Dansk Organist- og Kantor Samfund
- Det kgl. Teater og Den jyske Opera
- Konservatorielærernes fællesudvalg
- De konservatoriestuderendes råd
- Faste lærere ved universiteternes MI
- Musikstuderende ved universiteternes MI
- Faste lærere ved Danmarks Lærerhøjskole
- Lærerstuderendes Landsråd
- Landsdelsorkestrenes samarbejdsudvalg
- Amtsrådsforeningen
- Kommunernes Landsforening
- Børnehave- og fritidspæd.sem. lærerforening
- Danmarks Sanglærerforening
- Københavns Sanglærerforening
- Gymnasieskolernes Musiklærerforening
- Seminariernes Musiklærerforening
- Dansk Musikpædagogisk Forening
- Dansk Amatør Musik Union
- Dansk Amatør Kor
- De danske folkemusikskoler
- Musikanmelderringen (har ikke udpeget nogen)
- Musikforlæggerforeningen af 1972
- Musik og Ungdom

- Danmarks Radio
- Dansk Musikbiblioteksforening
- Foreningen af Kunstnerbureauer i Danmark
- Dansk Musikforlæggerforening
- Dansk jazz, beat- og folke-autorer (DJBFA)
- Sammenslutn. af danske Jazzklubber og -huse
- FAJABEFA
- Sammenslutningen af danske musikforeninger

dvs. at repræsentantskabet består af 39 medlemmer, 1 medlem udpeget af hver af de ovenfornævnte organisationer.

Det er også her tydeligt, at repræsentantskabet i høj grad domineres af organisationer med tilknytning til det etablerede musikliv og derfor ikke underligt, at også de 5 af repræsentantskabet udpegede musikrådsmedlemmer hentes fra denne fløj.

Det skal lige nævnes, at der i bemærkninger til loven gives andre organisationer mulighed for repræsentation i repræsentantskabet, f.eks. for at sikre lokale og regionale synspunkter repræsentation, dog med den smarte efterbemærkning, at "man vil tilstræbe, at det samlede medlemstal ikke overstiger 40". Ja, men hvordan så nogensinde opnå en bare nogenlunde bred sammensætning af såvel repræsentantskab og musikråd, når der allerede er udpeget 39 medlemmer!

ad 2) Amtsmusikudvalgene

Ifølge musikloven kan hvert amtsråd nedsætte et AMU, men er således ikke pligtig til det. Da musikloven ikke har pålagt amtskommunerne nogen pligt til at støtte musiklivet, afgør hvert enkelt af de 14 amtsråd suverænt, om de vil yde nogen støtte og i bekræftende fald, hvor meget og til hvilke formål.

Der er nu efterhånden blevet nedsat AMU i alle Danmarks 14 amter, og medlemstallet varierer fra 9-15 afhængigt af det enkelte amtsråds bestemmelser herom, men generelt er følgende områder repræsenteret:

Amtsrådet
Kommunerne
Det professionelle musikliv
Amatørmusiklivet
Musikundervisningen
Nyorienteret musik
Publikum

Det er op til hvert enkelt amtsråd, hvorledes sammensætningen og dermed antallet af repræsentanter i det enkelte AMU skal være, og sammensætningen varierer da også fra amt til amt. Således er Københavns AMU det eneste, der har hele 3 repræsentanter fra den rytmiske fløj - 3 ud af 15 -. I Fyns AMU er der 2 ud af 9, i Nordjyllands AMU er der 1 rytmisk repræsentant ud af 11, i Vestsjællands AMU 1 ud af 9 osv.

Også hvad angår bevillingerne er der som sagt stor variation:

f.eks.:

Nordjyllands AMU	150.000 kr. (1978)
Fyns AMU	551.500 kr. (1978)
Vejle AMU	187.860 kr. (1978)
Viborg AMU	100.000 kr. (1978)
Københavns AMU	165.000 kr. (1979)
Århus AMU	350.000 kr. (1979)

Af f.eks. Fyns 551.500 kr. i 1978 gik kun 14.100 kr. direkte til rytmisk musik! Så der er altså også på amtskommunalt plan en reel skæv-delning af musikmidlerne. Fyns amtsmusikudvalg er ellers et af de bedst fungerende og er samtidig det amt, der afsætter flest penge til musikformål. Det kan endvidere oplyses, at AMU udgiver et månedligt 'musikblad', hvor der debatteres emner med relation til musiklivet i det pågældende amt, samt informeres om diverse musikarrangementer.

ad 3) Primærkommunerne

Ligesom AMU har PK heller ikke nogen pligt til at støtte musiklivet, så det bliver her den enkelte

kommunalbestyrelse, der afgør, om der skal ydes støtte og i så fald hvor meget. Danmark har 278 primærkommuner, og disses bidrag til musiklivets økonomi er stærkt varierende. Det skyldes bl.a., at de af Statens Musikråd anbefalede 'lokale musikudvalg' langt fra er blevet etableret i alle kommuner, men stadig flere kommuner, har dog i de sidste år startet musikskoler, der som bekendt ikke er billige i drift. På grund af de særdeles forskellige vilkår og det temmelig uoverskuelige antal kommuner er vi ikke her gået i detaljer og har derfor ikke medtaget nogle konkrete eksempler.

HVAD SIGER LOVEN OM FORHOLDET MELLEM KLASSISK OG RYTMISK MUSIK ?

Vi vil nu se på, hvad loven generelt siger om forholdet mellem klassisk og rytmisk musik med hensyn til tildeling af støtte.

Da loven blev vedtaget i 1976, fik den følgende ord med på vejen af kulturminister Niels Mathiasen:

"En af de ting, jeg har været glad for, det er det med den nyorienterede musik. Hidtil har det været den klassiske musik, der næsten udelukkende har været i forgrunden. Nu kommer også den nyorienterede musik, nu kommer også jazz, beat, alle disse andre ting, nu kommer, hvad jeg ikke mindst lægger vægt på, hele amatør siden, musikskolerne, alle disse ting, - og det vil jeg da gerne sige - som bestemt ikke er noget verdensfjernt og noget, der er fin-kultur for overklassen. Bevillingerne til dette arbejde tager netop sigte på at nå ud til de kredse, der gerne vil, og som har gjort det under langt dårligere vilkår, end en hel række andre mennesker har dyrket fritidsarbejde og kunstneriske aktiviteter på tidligere, men hvor de har stået tilbage, og hvor vi her skaber en mulighed for at få dem med ind."

Også i bemærkninger til loven understreges det gang på gang, at den rytmiske musik skal ligestilles med den klassiske; der er da heller ikke i loven støttebestemmelser for de enkelte musikgenrer.

Tydeligst kommer denne holdning til udtryk i følgende citater fra bemærkninger til loven:

"Statens Musikråd har i sit oplæg ønsket at opløse eksisterende skel mellem de forskellige former for musik, og at støtte alle aktiviteter, som kan bevidstgøre forholdet til musikken som menneskelig udtryksform med særlig vægt på de nye frembringelser inden for alle genrer"
(bemærkninger til Musikloven p.5)

Flottere kan det vel knap siges!

For amatørmusikkens vedkommende - og det må i høj grad siges at være relevant for den nyere rytmiske musik, der tænkes her på den næsten eksplosive fremkomst af nye bands inden for denne genre - siges:

"De eksisterende amatørensemble beskæftiger sig kun i begrænset omfang med nutidig musik, hvorfor støtte til sådanne musikformer, også når det gælder amatørmusikken, er særlig påkrævet, dels i form af støtte til nyorienterede amatørensemble og -organisationer."
(bemærkningerne p.12)

Også her lægges op til at ofre det rytmiske område særlig opmærksomhed. Hvad angår støtte til musikforeninger kan man læse:

"Der er i de senere år opstået et betydeligt antal jazzforeninger og-huse, og et antal beat- og folke-musikkubber. Med til dels ret forskellige organisationsformer fungerer disse foreninger m.v. på samme måde som musikforeningerne (de klassiske) som koncertarrangør i et lokalt område, og de arbejder under endnu ringere vilkår. Deres indsats er ikke desto mindre af stor betydning ikke mindst for de mange unge, der er interesserede i disse musikformer. Disse foreninger har hidtil ikke modtaget direkte tilskud.....
En lovhemlet støtteordning for koncertarrangerende foreninger må ubetinget også omfatte disse musikformer. Disse foreninger m.v. samt deres centrale organisationer tænkes derfor med hensyn til støtte fremtidigt ligestillet med de ovennævnte musikforeninger".
(Bemærkningerne p.13)

Også på området for videreuddannelse er man opmærksomme på den rytmiske musiks svage stilling:

"Der er et udækket behov, allerede fordi konservatoriernes uddannelse er centreret om den klassiske musikeruddannelse, medens musikere, der vil beskæftige sig som professionelle inden for andre musik-

former eller -genrer som jazz og beat, kun kan erhverve sig visse grundlæggende teoretiske kundskaber på konservatorierne, men ellers er henvist til privat oplæring eller studier i udlandet.....
Principielt må enhver musiker, instrumentalist eller vokalist, uanset den musikalske udtryksform kunne opnå støtte til videreuddannelse, når behov og talent foreligger".
(Bemærkningerne p.18.19)

Og endelig får også pladeudgivelser et par ord med på vejen:

"For dansk jazz og beat tegner mulighederne for udgivelse på plade sig meget små. De fleste plader må produceres på så privat og utraditionel basis, at distribution og salg er blevet stærkt hæmmet. Især for den nyorienterede jazz og beat har mulighederne været meget begrænsede.....
værdien af fonogrammer er naturligvis særlig stor for den del af den nyere musik, hvor udførelsen indgår i selve den skabende proces.....
Det findes nødvendigt, at der - således som det er hensigten med forslaget - tilvejebringes et grundlag for at kunne yde støtte til iværksættelsen af produktion, udgivelse og distribution af plader/kassetter"
(bemærkningerne p.21)

Alle disse lovende og særdeles forstående ord er jo i virkeligheden udtryk for en temmelig progressiv politisk kurs, hvad angår opfattelsen af og holdningen til de eksisterende musikformer og -genrer samt den rytmiske musiks særdeles trange kår. Musikloven af 1976 indeholder i høj grad intentioner der kan bedre forholdene og vilkårene for de rytmiske musikere og deres miljø, hvis der vel at mærke er en sammensætning i SM og de andre organer, der muliggør en realisering af disse intentioner.

HVAD SIGER REALITETERNE ?

Hvordan lever loven op til princippet om ligestilling de forskellige musikgenrer imellem?

Til at belyse dette, har vi fundet det relevant at kigge på Statens Musikråds bevillinger for 1979. Men først en oversigt over det offentliges udgifter til musikformål for at sætte musiklovsmidlerne i relief:

Danmarks statsbudget for 1979: 109,1 milliard kr.
 Kulturministeriets andel: 925 mill.kr.=0,8%
 af statsbudg.
 Musikbevillinger via musiklov: 36 mill kr.=4% af
 kultur m.=
 0,003% af sb.
 Den rytmiske musiks andel: 2,6 mill.kr.=7% af
 musiklovstøt.

Det offentliges udgifter til etableret musik i øvrigt:

Landsdelsorkestrene: 27 mill.kr. (Amt og
 komm.s andel)
 DRs 2 orkest. + radiokor: 34.861.000 kr.
 Musikkonservatorierne: 42.164.100 kr.
 (Desuden Det kgl.teater,
 Den jyske opera m.m.)

Central og lokal støtte til musikken i Danmark andrager således et sted omkring 150 mill. kr. pr.år, men over musikloven forvaltes altså årligt kun 36 mill.kr., hvoraf hovedparten er lovbundet til landsdelsorkestrene, der endda må have den anden halvdel af deres økonomiske grundlag dækket fra amtskommunal og kommunal side.

Statens Musikråd råder over to puljer:

- 1) de bundne midler (landsdelsorkestrene)
 i 1979 afsat 26,7 mill kr.
- 2) de frie midler (al anden musikaktivitet)
 i 1979 afsat ca. 9,3 mill. kr.

Det er denne sidste pulje - de frie midler - det i denne forbindelse er relevant at se lidt nærmere på, da det er her den rytmiske musik henter sin andel af støtten.

Musikrådet udarbejder årligt en beretning til kulturministeren indeholdende rådets indstilling om støttetildeling. Denne temmelig omfangsrige publikation, hvori hver enkelt ansøger står opført, er faktisk tilgængelig for enhver, der er interesseret.

Indstillingen omfatter ialt 830 ansøgninger med et samlet behov på ca 30 mill.kr, men indstillingen andrager kun et samlet beløb på 7.675.650 kr. der fordeler sig på følgende områder:

	klassisk	rytmisk	bl.
1) Musikskoler			142.000
2) Amatørmusik og deres organis.	703.000	38.000	
3) Musikforeninger	205.000	125.000	
4) Andre ork.end landsdelsork.	1.445.000		
5) Ensembler, kor m.v.	330.000	127.000	
6) Koncertvirksomhed	1.294.550	1.569.000	110.000
7) Videreuddannelse	65.000	44.000	
8) Udgivelser	130.000	120.000	30.000
9) Arkivering	10.000	510.000	
10) Koncertlokaler og anlæg	14.000	28.500	
11) Instrumenter	8.500		175.000
12) Grønland & Færøerne	23.000	20.000	
13) Andre formål	242.000	10.000	
ialt:	4.480.050	2.591.000	457.000 ^a

Bevillinger ialt: 7.528.050 kr.^b

a) disse 457.000 har vi kategoriseret som 'blandet' da de ikke éntydigt hører hjemme de to andre steder. f.eks. beskæftiger musikskoler sig som bekendt både med klassisk og rytmisk musik og instrumenter.

b) Differencen mellem dette beløb og de ovenfor nævnte 7.675.050 kr. skyldes endnu ikke færdigbehandlede ansøgninger, især inden for gruppe 8: pladeudgivelser.

Af musiklovsbevillingerne for 1979 refter et beløb på ialt ca. 1,7 mill kr., der tænkes anvendt til bl.a. etablering og drift af Det danske Musikinformationscenter, etablering og drift af et landssekretariat for landets skoler på den frivillige musikundervisnings område, beroende ansøgninger iøvrigt m.m.

For at få noget ud af disse tal er det nødvendigt med en række kommentarer:

ad 1) Næsten alle ansøgningerne fra musikskolerne er afslået med henvisning til at søge kommunal støtte. Man mener fra SM's side, at disse skoler er et kommunalt anliggende, ja, men er det så ikke totalt misvisende og en måde at føre folk bag lyset på, når man alligevel har dette område med i loven.

ad 2) Her er jo en betydelig forskel i støttetildelingen. Støtten er næsten udelukkende ydet til de forskellige amatørforbund, hvilket betyder, at den rytmiske lejr står ekstra svagt, da den kun repræsenteres af én organisation, nemlig Fajabefa (Foreningen af jazz-, beat- og folkeamatører). Den klassiske musik har hele 6 organisationer, der får del i kagen. Det skal endvidere nævnes, at der ud af 100 ansøgninger kun er 6 fra den rytmiske lejr.

ad 3) Så godt som alle ansøgningerne i denne gruppe er blevet tilgodeset. Inden for det rytmiske område drejer det sig om diverse jazz- og beat-klubber, f.eks. Næstved jazzklub. Ud af 80 ansøgninger kommer de 27 fra det rytmiske område.

ad 4) Der er her kun tale om klassiske orkestre, f.eks. Randers Byorkester, der får en klækkelig sum af de i forvejen sparsomme 7,6 mill. kr. Man kunne vel godt forestille sig, at nogle big bands kunne sidestilles med de her nævnte orkestre og således opnå statsstøtte.

ad 5) Skævheden inden for dette område - de professionelle ensembler m.v. - er i realiteten større end det umiddelbart fremgår af tallene, idet der faktisk er tale om en slags 'dobbelstøtte' på det klassiske felt: Som bekendt består de allerfleste professionelle klassiske kammerensembler af musikere fra de forskellige symfoniorkestre eller lærere ved landets konservatorier, f.eks. Københavns Strygekvartet, Kontra-kvartetten m.fl. Gennem dette punkt 5 i musikloven gives disse i forvejen støttede musikere yderligere muligheder for statsstøtte og bliver således 'dobbeltsikrede' i forhold til de rytmiske musikere, der ikke engang har fastansættelse noget andet sted. Endvidere er de beløb der ydes disse kammerensembler betydeligt højere end gennemsnittet inden for denne gruppe.

ad 6) Endelig et område hvor den rytmiske musik har fået en større andel af kagen, men området er koncertvirksomhed, dvs. man lige skal huske at læg-

ge 26,7 mill. kr. til det klassiske område, svarende til landsdelsorkestrenes bevillinger, hvis man vil have et realistisk billede af de faktiske forhold.

Grunden til den forholdsvis store andel, der går til den rytmiske musik er, at det faktisk er her (+ 510.000 kr. i gruppe 9), den henter hovedparten af sin støtte. Det drejer sig om:

Den danske Jazzkreds:	590.000 + 150.000 i garanti
Musik & Lys:	350.000
DAJAHU (Danske Jazzhuse)	90.000
NDJF (Ny Dansk Jazzmusikereforening)	90.000

og mange ansøgninger bliver afvist med henvisning om at søge støtte hos disse organisationer. Endvidere hører spillestederne og festivalerne hjemme i denne gruppe.

ad 7) Ud af 49 ansøgninger er der kun 5-7 rytmiske musikere, der har søgt støtte til videreuddannelse trods rådets konstatering af, at der netop inden for dette felt er så få uddannelsesmuligheder for rytmiske musikere. Alle de rytmiske ansøgninger er imødekommet med beløb mellem 3.000 - 9.000 kr. så det kan godt betale sig at søge.

ad 8) Det interessante i denne gruppe er pladeudgivelser, men disse er endnu ikke færdigbehandlede.

ad 9) Her er igen en tilsløring af den reelle skævhed, idet arkiveringsopgaver generelt varetages af offentlige og private institutioner som f.eks. Det kongelige Bibliotek, DR, Musikkonservatorierne, Musikhistorisk museum, Statens Kunstfond, dog uden nogen samlet systematisk arkivering eller registrering. I bemærkningerne til de 510.000 kr., som tildeles Det Danske Jazzcenter, gøres der opmærksom på, at tilskudet er forhøjet i forhold til 1978 "specielt med henblik på ansættelse af en ny medarbejder på heltid, bl.a. med henblik på varetagelse af samarbejdsopgaver vedrørende MIC", men MIC kommer ifølge de rytmiske organisationer til at varetage det etablerede musikliv, hvilket den rytmiske musik således bliver påtvunget at støtte.

ad 10) De fleste ansøgninger i denne gruppe bliver henvist til at søge kommunal støtte. Igen kan det undre, hvorfor så området koncertlokaler og anlæg er medtaget i loven.

ad 11) Statens Musikråd har oprettet en Instrumentbank, hvorfra der udlånes instrumenter fortrinsvis til musikskolerne. Man har hovedsageligt anskaffet dyre instrumenter, f.eks. flygler, tubaer, cembali, slagtøj, horn m.fl.

Der er i realiteten kun bevilget 184.000 kr., da resten (109.000 kr.) er omfattet af 2. og 3. prioritet, som ikke sikkert bliver effektueret. Ud af 190 ansøgninger er de 17 fra rytmiske musikere eller grupper, som alle er afslået.

ad 12) Ingen kommentarer.

ad 13) I denne gruppe er indeholdt ansøgninger til kurser, stævner, seminarer o.lign. Ialt er der 30 ansøgninger, heraf 4 rytmiske, hvoraf 1 er imødekommet.

KONKLUSION

Det er her forsøgt påvist, at end ikke indenfor de forholdsvis få 'frie midler' - hvor det rytmiske område som sagt henter sin støtte - er lovens intentioner fulgt op. En af de ting, man helt konstant kan slå ned på her, er de ofte alt for få ansøgninger, der indkommer til SM fra rytmisk side. Dette kan dels skyldes manglende viden omkring de eksisterende støttemuligheder og dels en på forhånd opgivende holdning, der går på, at det jo alligevel ikke nytter noget. Det kan jo netop være, at det vil nytte, hvis SM blev 'bombarderet' med ansøgninger, der viste det reelle støttebehov.

Selvfølgelig er dette kun lapperier. Udover disse lapperier må den rytmiske musik kræve en grundlæggende ændret musikpolitik. I forårets debat var der fra rytmisk side en tendens til opstilling af krav om overførelse af midler fra andre musikformer. Således stod den statsstøttede klassiske musik - og her især landsdelsorkestrene - for skud.

Flere rytmiske folk foreslog en nedlæggelse af et eller flere landsdelsorkestre til frigørelse af midler, som så skulle overføres til det rytmiske område. Man må ikke glemme, at det klassiske etablerede musikliv har været igennem en mangeårig kamp for at skabe sig bedre levevilkår. Et krav, der således går på, at denne del af musiklivet må standse væsentlige aktivitetsudvidelser til fordel for den rytmiske musik, er uheldigt. Først og fremmest fordi det indebærer nedlæggelse af andre menneskers arbejdspladser - bestemt ikke noget godt princip - men også fordi det ikke bevirker nogen samlet øget bevilling til musikområdet. Det er snarere dette, man skal arbejde henimod, og på den måde kræve ligestilling med det etablerede musikliv. Det kan selvfølgelig synes umuligt i en tid, hvor alt drejer sig om spareforanstaltninger og nedskæringer af de offentlige udgifter, og hvor kulturfjendtlige holdninger har særdeles god grobund.

Ikke desto mindre er det vigtigt, at rytmiske musikere slutter sig sammen og begynder at stille nogle krav om en ændret musikpolitisk kurs og større indflydelse på egne forhold. For det hele handler i høj grad om politik.

Her er det ligesom nødvendigt at arbejde på to planer:

- 1) Centralt og
- 2) Decentralt, lokalt.

ad 1) Som tidligere beskrevet er sammensætningen i de besluttende organer utrolig skæv. Her er et vigtigt område, der nødvendiggør en indsats fra rytmisk side, hvis man vil ændre noget. Helt aktuelt i forbindelse med lovrevisionen 1980/81, så folk, der virkelig kender den rytmiske musiks problemer får et rimeligt antal pladser i det ny musik-

sikr  d. Det kræver selvfølgelig et sammenhold og en god organisering, og her kommer

ad 2) det lokale arbejde ind. Man må opfordre alle grupper og musikere inden for den rytmiske musik til at slutte sig sammen og stille krav inden for deres afgrænsede geografiske område på helt lokalt plan.

Inger Langgaard og Annemette Jensen er musikstuderende ved Kbh.'s Universitet og (amatør-) musikere.

Der er mål nok at arbejde hen imod, hvis man vil opnå rimelige vilkår for rytmiske musikere. S   længe så meget er overladt til de frie kræfters spil, kommer man ingen vegne i arbejdet for bedre vilkår. Det er derfor nødvendigt med en debat omkring disse ting, specielt op til en lovrevision af "Verdens første Musiklov", som selvfølgelig har betydet fremskridt og bedre vilkår for den rytmiske musik, men som i allerhøjeste grad trænger til at blive ændret - både i teori og ikke mindst i praksis - f  r man kan tale om rimelige levevilkår for rytmiske musikere.

MUSIK OG LYS

Kattesundet 12, 1458 Kbh. K

Tlf. 01 - 12 05 04 (ml. kl. 13-17).

Postgiro nr. 3 23 41 50

Sekretær: William Spence

BAGD  RSDISTRIBUTIONEN,

Samme adresse og telefon.

Postgiro nr. 7 33 25 80

Bestyrelsen:

Michael Edinger (formand)

Gabrielle Reger

Tømrer Claus

Frank Hindsberg

Jens R  mer Madsen

Leif Joensen

Beth Tange

Bo Jacobsen

Medlemsskab koster 30,- kr.
pr. kalenderår.

St  ttemedlemsskab koster:
For institutioner, biblioteker,
folk med normal indtjening
m.fl. 50,- kr. pr. kalenderår.

For musikere,
millit  rn  gttere, studerende
m.fl.

25,- kr. pr. kalenderår.